2021. március 11., csütörtök

P9_TA(2021)0087

Tömeges perek az ellenzék és a civil társadalom ellen Kambodzsában

Az Európai Parlament 2021. március 11-i állásfoglalása a kambodzsai ellenzék és civil társadalom ellen folytatott tömeges perekről (2021/2579(RSP))

(2021/C 474/13)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Kambodzsáról szóló korábbi állásfoglalásaira, nevezetesen a Kem Sokha ügyéről szóló, 2017. szeptember 14-i ([1]), a CNRP párt feloszlatásáról szóló, 2017. december 14-i ([2]) és a Kem Sokha ügyéről szóló, 2018. szeptember 13-i állásfoglalásaira ([3]),

— tekintettel a Tanács Kambodzsáról szóló, 2018. február 26-i következtetéseire,

— tekintettel az 1991-es párizsi békemegállapodásokra, melyek 15. cikkében többek közt a nemzetközi aláírók részéről kötelezettségvállalás szerepel az emberi jogok és alapvető szabadságok Kambodzsában való fenntartására,

— tekintettel az EU „fegyver kivételével mindent” (EBA) kereskedelmi rendszere keretében Kambodzsának nyújtott vámkedvezmények egy részének 2020. augusztus 12-től kezdődő visszavonására irányuló, 2020. február 12-i bizottsági határozatra ([4]),

— tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosa szóvivőjének, Rong Chhun prominens szakszervezeti vezető és 24 további emberijog- és környezetvédő letartóztatásáról szóló, 2020. szeptember 11-i nyilatkozatára ([5]),

— tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének a kambodzsai ellenzék ellen folytatott tömeges perekről szóló, 2021. március 2-i nyilatkozatára,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló egyezményére,

— tekintettel a békés gyülekezés és egyesülés jogaival foglalkozó különleges előadónak, a nők és lányok hátrányos megkülönböztetésével foglalkozó munkacsoport tagjainak, valamint a véleményalkotás és véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó különleges előadónak a civil társadalommal szembeni kemény fellépésről és az emberijog-védők elleni támadásokról szóló, 2020. november 16-i nyilatkozatára;

— tekintettel az Európai Közösség és a Kambodzsai Királyság közötti, 1997. április 29-én jóváhagyott együttműködési megállapodásra ([6]),

— tekintettel a kambodzsai büntető törvénykönyvre,

— tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló 2008. évi uniós iránymutatásokra,

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok 1966. évi Nemzetközi Egyezségokmányára,

— tekintettel Rhona Smith, az ENSZ különleges előadójának a kambodzsai emberi jogi helyzetről szóló, 2020. november 25-i jelentésére,

---

([1]) HL C 337., 2018.9.20., 99. o.
([2]) HL C 369., 2018.10.11., 76. o.
([3]) HL C 433., 2019.12.23., 128. o.
([4]) A Bizottság (EU) 2020/550 felhatalmazáson alapuló rendelete (2020. február 12.) a 978/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és IV. mellékletének a Kambodzsai Királyságból származó egyes termékek vonatkozásában a 978/2012/EU rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett előírások ideiglenes visszavonása tekintetében való módosításáról (HL L 127., 2020.4.22., 1. o.).
([5]) https://www.ohchr.org/FR/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=26223&LangID=F
([6]) HL L 269., 1999.10.19., 18. o.

— tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel 2020 novemberében legalább 137 személyt vádoltak meg azzal, hogy a feloszlatott ellenzéki Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártjához (CNRP) tartoznak, és a büntető törvénykönyv 451., 453., 494. és 495. cikke alapján felbujtás, összeesküvés és államellenes támadás politikai indíttatású vádjával indítottak ellenük eljárást;

B. mivel 2021. március 1-jén a phnompeni Városi Bíróság elítélte a Kambodzsai Nemzeti Megmentés Pártjának kilenc vezetőjét azzal vádolva őket, hogy a Kambodzsába való 2019. november 9-i visszatérési kísérletükkel összefüggésben „a kormány megdöntése céljából államcsíny szervezésére tettek kísérletet”;

C. mivel a CNRP korábbi elnöke, Sam Rainsy 2019-ben próbált visszatérni Kambodzsába; mivel Sam Rainsy-re a legszigorúbb büntetést rótták ki: 25 év börtönre ítélték; mivel Sam Rainsy mellett Mu Sochuát, Eng Chhay Eangot, Ou Chanrith-ot, Ho Vannt, Long Ry-t, Men Sothavrint, Tiolung Saumurát és Nuth Romduolt is elítélték; mivel valamennyi vádlottat 20 és 25 év közötti börtönbüntetés fenyeget; mivel aktív és passzív választójogukat is visszavonták;

D. mivel az ellenzéki politikusokkal szemben távollétükben hozták meg az ítéletet, mivel nem engedték, hogy visszatérjenek Kambodzsába, hogy bíróság előtt védekezhessenek;

E. mivel miközben a bíróságok gyorsítva tárgyalják ezeket az ügyeket, a CNRP korábbi elnökével, a Kem Sokhával szembeni tárgyalást – akit feltételesen szabadlábra helyeztek – továbbra is felfüggesztik, és az eljárás folytatásával kapcsolatos petícióit elutasítják;

F. mivel 2019 júliusában Kong Atith urat, a Kambodzsai Textilipari Dolgozók Demokratikus Szakszervezeti Szövetsége (CCAWDU) újonnan megválasztott elnökét a sofőrök és a Capitol Bus vállalat közötti 2016-os tiltakozással kapcsolatban távollétében, szándékosan elkövetett erőszakos cselekmények miatt ítélte el a bíróság; mivel hároméves felfüggesztett börtönbüntetése következtében Kong Atith már nem tud a munkavállalói szakszervezet vezetőjeként dolgozni;

G. mivel 2020. július 31-én a hatóságok elfogatóparancs nélkül letartóztatták Rong Chhunt, a független Kambodzsai Szakszervezeti Konföderáció elnökét phnompeni otthonában, és mivel 2020. augusztus 1-jén a kambodzsai büntető törvénykönyv 494. és 495. cikke értelmében bűncselekmény elkövetésére való uszítással vádolták meg; mivel ezt követően előzetes letartóztatásba helyezték Phnompen 1. számú büntetés-végrehajtási központjában;

H. mivel a 2020 novembere és 2021 februárja között lefolytatott tömeges perek során nem mutattak be megbízható bizonyítékot; mivel a vádlottaknak nem tették lehetővé, hogy jelen legyenek a tárgyalásokon; mivel a nyilvánosságot nagyrészt kizárták a bírósági eljárásból; mivel beszámolók érkeztek arról, hogy a vádlottak kifogást emeltek a tárgyalás során felhozott állítólagos vallomások ellen, azzal érvelve, hogy ezeket kényszer hatása alatt és jogi képviselet jelenléte nélkül írták alá vagy látták el hüvelykujj-lenyomattal;

I. mivel a phnompeni Városi Bíróság által lefolytatott perek sértik a kambodzsai büntető törvénykönyvben és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 14. cikke (3) bekezdésének d) pontjában foglalt tisztességes tárgyalás eljárásjogi és anyagi jogi követelményeit;

J. mivel 2017 óta Kambodzsa kormánya számos elnyomó intézkedést hozott, amelyek korlátozzák a politikai részvételt és a választójogot az országban, eltávolodva a demokrácia felé vezető úttól, és önkényuralmi államot hozva létre;

K. mivel a Legfelsőbb Bíróság 2017. november 16-án kihirdette a CNRP feloszlatását;

L. mivel a 2018. évi kambodzsai választások nem feleltek meg a demokratikus választásokra vonatkozó nemzetközi minimumkövetelményeknek, és lehetővé tették a kormányzó párt, a Kambodzsai Néppárt (CPP) számára, hogy a szenátusban és a nemzetgyűlésben is abszolút kontrollt gyakoroljon az összes képviselői hely felett, ezáltal parlamenti ellenzék nélküli de facto egypárti államot hozva létre;

M. mivel a kambodzsai hatóságok bejelentették, hogy a következő helyhatósági választásokra 2022. június 5-én kerül sor, ugyanakkor a legfontosabb ellenzéki pártot, a CNRP-t törvényesen feloszlatták, vezetőit pedig elítélték és eltiltották a politikában való részvételtől, a párt támogatói pedig zaklatásnak, letartóztatásnak és erőszaknak vannak kitéve;

2021. március 11., csütörtök

N. mivel az ENSZ emberi jogi szakértői aggodalmuknak adtak hangot a kambodzsai civil társadalomra vonatkozó korlátozások szigorítása miatt;

O. mivel 2020. február 12-én a Bizottság úgy határozott, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában foglalt emberi jogi elvek súlyos és szisztematikus megsértése miatt visszavonja az Európai Unió „fegyver kivételével mindent" elnevezésű kereskedelmi rendszere keretében Kambodzsának nyújtott vámkedvezmények egy részét;

1. felszólítja Kambodzsa kormányát, hogy vessen véget az ellenzék tagjaival, a szakszervezeti vezetőkkel, az emberijog-védőkkel, a médiával és a civil társadalmi szereplőkkel szembeni zaklatás, megfélemlítés és politikai indíttatású büntetőjogi vádak minden formájának; felszólítja a biztonsági erőket, hogy tartózkodjanak a békés tüntetéseken részt vevő személyekkel szembeni szükségtelen és túlzott erőszaktól;

2. felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül semmisítsék meg a Sam Rainsy, Mu Sochua, Eng Chhay Eang, Ou Chanrith, Ho Vann, Long Ry, Men Sothavrin, Tiolung Saumura és Nuth Romduol elleni ítéleteket;

3. felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy az ellenzéki pártokkal és a civil társadalommal folytatott valódi és inkluzív párbeszéd révén kezdeményezzenek nemzeti megbékélési folyamatot;

4. felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy haladéktalanul engedje szabadon az emberi jogaik gyakorlása miatt fogva tartott személyeket, és ejtse az ellenük felhozott valamennyi vádat; hangsúlyozza, hogy a több mint 130 személy elleni vádak politikai indíttatásúak, és céljuk az eltérő vélemények elhallgattatása;

5. megdöbbentőnek tartja és elítéli az emberi jogok fokozódó megsértését Kambodzsában, beleértve a békés tüntetők elleni erőszakot, új elnyomó törvények elfogadását, valamint az emberijog-védők, újságírók, ellenzéki pártok aktivistái, környezetvédők, diákok és átlagpolgárok letartóztatását véleményük békés kifejezése miatt;

6. sürgeti a kambodzsai kormányt, hogy helyezze hatályon kívül az összes elnyomó törvényt, köztük a digitális környezetet szabályozó és a kormány számára az internet online megfigyelésének, cenzúrázásának és ellenőrzésének fokozását lehetővé tevő közelmúltbeli rendeleteket és törvénytervezeteket, valamint helyezze hatályon kívül az alkotmány, a büntető törvénykönyv, a politikai pártokról szóló törvény, a szakszervezeti törvény, a nem kormányzati szervezetekről szóló törvény, valamint a szólásszabadságot és a politikai szabadságjogokat korlátozó minden egyéb jogszabály közelmúltbeli módosítását, amelyek nincsenek teljes mértékben összhangban Kambodzsa kötelezettségeivel és a nemzetközi normákkal;

7. felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben valamennyi polgár tisztességes eljáráshoz, a véleménynyilvánítás szabadságához, valamint az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságához való jogát;

8. felszólítja a kambodzsai hatóságokat, hogy haladéktalanul vessenek véget a zaklatás egyéb formáinak, beleértve az ellenzék tagjainak bírósági zaklatását és megfélemlítését az országban;

9. elítéli az egészség védelmének álcája alatt hozott elnyomó intézkedéseket, és emlékeztet arra, hogy a Covid19-világjárvány megfékezésének keretében hozott sürgősségi intézkedéseket nem szabad az eltérő vélemények elhallgattatására használni;

10. aggodalmának ad hangot a környezetvédelmi aktivistákkal szembeni fokozódó fellépés miatt; riasztónak tartja bevonásukat a közelmúltbeli tömeges perekbe;

11. megismétli, hogy a választások nem voltak sem szabadok, sem tisztességesek, és a CPP nem tekinthető Kambodzsa legitim kormányzó pártjának; hangsúlyozza, hogy a választások csak akkor lehetnek valóban szabadok és tisztességesek, ha azokon ellenzéki pártok is indulhatnak;

12. felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy állítsa vissza a demokráciát, és biztosítsa, hogy a jogszabályok alkalmazásakor tartsák tiszteletben az emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat, amely magában foglalja a pluralizmusra, valamint az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó alkotmányos rendelkezések teljes körű betartását;

13. súlyos aggodalmának ad hangot a független médiaorgánumokkal és újságírókkal szembeni folyamatos kormányzati intézkedések és zaklatások miatt, amelyekkel elfojtják a véleménynyilvánítás szabadságához való jogukat, ideértve a véleményalkotáshoz való jogukat, valamint az információk és eszmék hatóságok beavatkozása nélküli fogadásához és közléséhez való jogukat, és aggodalmának ad hangot amiatt, hogy független tudósításért több újságírót koholt vádak alapján bebörtönöztek;

14. sajnálja, hogy a kambodzsai kormány nem tett eleget a politikai részvétel, a véleménynyilvánítás szabadsága és az egyesülési szabadság súlyos és rendszeres megsértésének leküzdésével kapcsolatos kötelezettségének, aminek következtében a Bizottság úgy határozott, hogy 2020. augusztus 12-től visszavonja az Európai Unió „fegyver kivételével mindent" (EBA) kereskedelmi rendszere keretében Kambodzsának nyújtott vámkedvezmények egy részét; sürgeti a Bizottságot, hogy ragaszkodjon egyértelműen meghatározott emberi jogi referenciaértékekhez a kambodzsai kormánnyal folytatott valamennyi interakciója során, és a hatóságokkal – többek között az EBA-ról – való folyamatos, fokozott együttműködésébe foglalja bele az ezen állásfoglalásban kiemelt, aggodalomra okot adó kérdéseket; felhívja a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon a helyzetet, és értékelje az EBA részleges visszavonásának a civil társadalom legkiszolgáltatottabb rétegeire gyakorolt hatását;

15. megjegyzi, hogy az idei Ázsia–Európa találkozóra a tervek szerint Phnompenben kerül sor; úgy véli, hogy az EU-nak csak akkor szabad elfogadnia ezt a helyszínt, ha helyreáll a demokrácia;

16. felhívja a tagállamokat, hogy függesszék fel a kambodzsai kormánynak nyújtott valamennyi kétoldalú pénzügyi támogatást, és ehelyett összpontosítsanak a civil társadalmi szervezetekre és az ellenzéki pártokra;

17. felhívja az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy kövessék nyomon a kambodzsai emberi jogi helyzetet, és az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervvel és az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokkal teljes összhangban járjanak el; kéri a phnompeni uniós küldöttséget és a tagállamok nagykövetségeit, hogy kövessék nyomon a pereket és tegyenek látogatást a börtönökben;

18. ragaszkodik ahhoz, hogy a kambodzsai kormány működjön együtt az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatalával és az ENSZ különeljárásainak megbízottjaival annak érdekében, hogy azok beavatkozás nélkül teljesíthessék megbízatásukat;

19. felszólítja a kambodzsai kormányt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy visszavonják a CNRP feloszlatását és 5 007 helyi önkormányzati képviselő munkaviszonyát helyreállítsák;

20. megismétli Rhona Smith, az ENSZ kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó különmegbízottjának a kambodzsai hatóságokhoz intézett azon felhívását, hogy nyissák meg a civil társadalom mozgásterét, védelmezzék és mozdítsák elő az alapvető szabadságokat, köztük a gyülekezéshez és a véleménynyilvánításhoz való jogot, valamint biztosítsák a tisztességes eljáráshoz való jogot mindenki számára, ahogyan azt a nemzetközi emberi jogi normák, valamint a kambodzsai törvények garantálják;

21. sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy dolgozzanak ki átfogó és stratégiai, demokráciára irányuló kezdeményezést az ASEAN-régió országaira vonatkozóan, és hat hónapon belül terjesszék azt az Európai Parlament elé;

22. úgy véli, hogy a kambodzsai vezetőkkel és a gazdasági érdekeikkel szembeni célzott szankciók – többek között az utazási tilalom és vagyoni eszközeik befagyasztása – régóta esedékesek; sürgeti a Tanácsot, hogy fogadjon el korlátozó intézkedéseket azon politikai vezetőkkel és a biztonsági erők azon vezetőivel szemben, akik az emberi jogok súlyos megsértéséért, a kambodzsai ellenzék feloszlatásáért és azt követő elnyomásáért felelősek, valamint gazdasági érdekeik ellen az EU globális emberi jogi szankciórendszere keretében;

23. felhívja az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy sürgősen tegyenek lépéseket és álljanak az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának soron következő, 48. ülésén a kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó határozat elfogadása érdekében teendő erőfeszítések élére, meghosszabbítva az ENSZ kambodzsai emberi jogi helyzettel foglalkozó különleges előadójának megbízatását, és kérve, hogy az ENSZ emberi jogi főbiztosa kövesse nyomon az emberi jogok kambodzsai helyzetét és tegyen jelentést arról, továbbá vázolja fel, hogy a kormánynak milyen lépéseket kell tennie a nemzetközi emberi jogi kötelezettségeinek való megfelelés érdekében;

24. felhívja az Európai Tanácsot, hogy fogadjon el hivatalos álláspontot a kambodzsai emberi jogi helyzetről és a demokrácia romlásáról;

25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége főtitkárának, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Kambodzsa kormányának és nemzetgyűlésének.